

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької
діяльності»

на тему: «Чинники та шляхи зниження собівартості продукції ПАТ
«Одескабель» »

Виконавець:

студентка 46 групи
факультету економіки та управління
підприємництвом
Ткач Ангеліна Андріївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Кошелек Галина Володимирівна

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми є суттєвою, оскільки кожне підприємство, що випускає продукцію використовує множину різних ресурсів, кожен з яких має певну ціну на ринку. Тому для визначення ринкової ціни продукції необхідним є підрахування собівартість виробленої продукції. Зниження витрат дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємства, збільшити прибуток, збільшити кількість потенційних покупців. Від собівартості продукції підприємства також залежить можливість функціонування підприємства на ринку та мінімальна кількість грошових коштів, які потрібно авансувати у виробництво продукції. Тому тема буде мати актуальність поки виробництво існує взагалі.

Мета дослідження виявити шляхи та чинники зниження собівартості продукції підприємства ПАТ «Одескабель».

Завдання дослідження:

- визначити сутність і значення поняття собівартості;
- дослідити витрати, що складають собівартість продукції;
- проаналізувати чинники зниження собівартості;
- охарактеризувати діяльність підприємства ПАТ «Одескабель» та визначити його основні економічні показники;
- проаналізувати склад, структуру та динаміку собівартості підприємства ПАТ «Одескабель»;
- проаналізувати витрати на 1 грн. продукції підприємства
- запропонувати шляхи зниження собівартості продукції підприємства.

Об'єкт дослідження є процес зниження собівартості продукції підприємства.

Предмет дослідження є теоретичні та практичні аспекти собівартості продукції ПАТ «Одескабель».

Методи дослідження які використовувалися у роботі: діалектичний метод вивчення економічних явищ і процесів у їх взаємозв'язку та розвитку, системний підхід до проблем, що розглядаються. Для вирішення поставлених завдань використовувалися: аналіз, дедукція, узагальнення, прогнозування.

Інформаційна база дослідження стали законодавчі та нормативно- правові документи України, офіційно опублікована статистична інформація, матеріали монографічної та періодичної літератури відповідно теми дослідження, статистична, фінансова та оперативна звітність «Одескабель», аналітичні розрахунки.

Апробація результатів роботи. Основні положення і результати досліджень доповідалися автором і обговорювалися на студентських конференціях. Результати проведених досліджень опубліковані у статтях збірників університету: «Науковий студентський вісник» №31 Том 2 (Одеса, 2020), «Науковий студентський вісник» №32 (Одеса, 2020).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (32 найменувань) та 0-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 72 сторінку. Основний зміст викладено на 66 сторінках. Робота містить 15 таблиці, 25 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти собівартості продукції підприємництва»* розглянуто сутність собівартості продукції підприємства, види собівартості продукції підприємства, витрати, які відносяться до собівартості продукції підприємства, чинники зниження собівартості.

У другому розділі *«Аналіз собівартості продукції підприємства та витрат на виробництво ПАТ «Одескабель»* » проаналізовано основні економічні показники, склад, структуру та динаміку собівартості продукції підприємства ПАТ «Одескабель» .

У третьому розділі *«Шляхи зниження собівартості продукції підприємства»* запропоновано зменшення адміністративних витрат та витрат на збут.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Собівартість є сумовою вартісною оцінкою використовуваних у процесі виробництва та реалізації продукції природних, виробничих, трудових та інших ресурсів. Вона відіграє значну роль у діяльності підприємства, тому що впливає на конкурентоспроможність, на прибуток та на кількість оборотних коштів, які необхідні для постійного функціонування підприємства. Існують чотири основні види собівартості, тобто технологічна, виробнича, загальногосподарська та повна собівартість. У свою чергу повна собівартість включає на відміну від загальногосподарської витрати на збут, загальногосподарська собівартість на відміну від виробничої включає адміністративні витрати, виробнича собівартість на відміну від технологічної собівартості включає загальногосподарські витрати. У технологічну собівартість же включаються витрати на сировину та матеріали, паливо, витрати на енергію, основна та додаткова заробітна плата виробничих робочих, відрахування на соціальні заходи.
2. Згідно, угруповання витрат за економічними елементами у склад собівартості входять витрати на сировину та матеріали, витрати на оплату праці, витрати на соціальні відрахування, амортизаційні відрахування, інші операційні витрати, адміністративні витрати та витрати на збут. Згідно, угруповання витрат за статтями калькуляції виділяють такі статті витрат, як сировина та матеріали, зворотні відходи, покупні вироби, напівфабрикати та послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій, паливо та енергія на технологічні цілі, заробітна плата виробничих робітників, страхові внески до позабюджетних фондів, витрати на підготовку та освоєння виробництва, загальногосподарські витрати, загальногосподарські витрати, інші виробничі витрати, комерційні витрати.
3. До чинників зниження собівартості відносять підвищення технічного рівня виробництва, вдосконалення організації виробництва та праці, зміна обсягу

та структури продукції, поліпшення використання природних ресурсів та галузеві фактори. Однак, єдиного шляху для зниження собівартості не існує, тому кожне підприємство самостійно вибирає на які чинники впливати для зниження собівартості, залежно від того, які можливості та ресурси є у підприємництва на даний етап.

4. Підприємство ПАТ «Одескабель» представляє собою виробника кабельно-провідникової продукції, якій має широкий асортимент та високу якість продукції. Основні економічні показники вказують на збільшення продуктивності, фондоозброєності, зниження матеріалоемності, що є позитивним для підприємства. Негативним є збільшення фінансової залежності. Значний вплив на діяльність підприємства оказує коливання курсових різниць, яке пов'язано з покупкою сировини за іноземну валюту.
5. Підприємство ПАТ «Одескабель» виробляє матеріалоемною продукцію, тому більшу питому вагу складають витрати на сировину та матеріали. Однак, вплинути на собівартість за рахунок зменшення матеріалоемності не є можливим. Підприємство вже використовує максимально ефективні технології для виробництва, як стверджує персонал підприємства, морально та фізично застаріле обладнання було змінено. Наступні по величині витрат були витрати на оплату праці, тому, що виробництво продукції потребує значної кількості промислово виробничого персоналу, а це звісно впливає на фонд оплати праці. Однак, зменшення витрат на оплату праці також не є можливим, тому що зменшення заробітної плати може призвести до втрати кваліфікованого персоналу та значне погіршення процесів виробництва.
6. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції з 2016 року по 2019 рік мають тенденцію до збільшення, але з 2019 року по 2020 рік спостерігається тенденція до зменшення. Згідно з розробленим прогнозом, тенденція до зменшення продовжиться у 2021 році, та з достовірністю у 98% витрати на 1 грн. реалізованої продукції складуть 0,92 грн. При порівнянні витрати на 1 грн. реалізованої продукції ПАТ «Одескабель» з підприємством ТОВ «Запорізький завод кольорових металів» виявилось, що ПАТ «Одескабель» має менші витрати на 1 грн. реалізованої продукції ніж ТОВ «Запорізький завод кольорових металів» з 2018 року по 2020 рік.
7. До основних шляхів зниження собівартості продукції підприємства відносять зниження матеріаломісткості, зниження трудомісткості та скорочення адміністративних витрат. Однак, кожне підприємство самостійно визначає шлях зниження собівартості, залежно від наявних ресурсів та зовнішніх чинників. До того, ефективний процес зниження собівартості не може погіршувати та ставити у вразливе положення процеси функціонування підприємства та погіршувати якість продукції. Тому, для зниження собівартості на підприємстві ПАТ «Одескабель» було вибрано зниження адміністративних витрат за рахунок зменшення командировочних витрат при переводі співбесід та зустріч у Інтернет за допомогою Інтернет-

платформ, таких як Google Meet та Zoom. Для зменшення витрат на збут було запропоновано переробити власний Інтернет-сайту у Інтернет-магазин.

АНОТАЦІЯ

Ткач А.А. «Чинники та шляхи зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель»».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглянуто сутність і значення поняття собівартість продукції.

Визначено структуру витрат, що відносяться до собівартості продукції підприємства.

Проаналізовано склад, динаміка та структура собівартості продукції підприємства.

Представлено характеристику підприємства ПАТ «Одескабель» та основних економічних показників його діяльності

Проведено аналіз витрат на 1 грн. продукції підприємства.

Запропоновано заходи до зниження собівартості виробничої продукції.

Ключові слова: собівартість, витрати, чинники зниження собівартості, шляхи зниження собівартості.

ANNOTATION

Tkach A. " Factors and ways to reduce the cost of production PJSC "Odeskabel""

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «076 Entrepreneurship, trade and exchange activities»

for the educational program « Business economics and organization of entrepreneurial activity». – Odessa National Economics University.– Odessa, 2022.

The work deals with the essence and meaning of the concept of production cost considered in the work.

Author determines the structure of costs related to the cost of production of the enterprise.

Author analysis composition, dynamics and structure of the cost of production of the enterprise analyzed.

Author presents the characteristics of the enterprise PJSC "Odeskabel" and the main economic indicators of its activities.

Author conducts a cost analysis for one UAH.

Author proposes measures to reduce the cost of production.

Keywords: cost, costs, factors of cost reduction, ways to reduce cost.

